

Psykiatriska funktionsnedsättningar
hos barn och ungdom.

Vad gör att en del av dessa har
väsentliga svårigheter att resa
kollektivt?

Henrik Pelling

Vem skall ha färdtjänst?

Ramlag (1997:736) om färdtjänst

- 7 § Tillstånd till färdtjänst skall meddelas för dem som på
- grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har
- väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att
- resa med allmänna kommunikationsmedel.

Om du behöver hjälp under resorna kan färdtjänsttillståndet omfatta ledsagare.

Ledsagaren reser då utan kostnad.

Barn under 12 år med tillstånd för färdtjänst behöver inte ansöka om tillstånd för ledsagare.

De har alltid rätt att ta med ledsagare.

- Lag (1997:736) om färdtjänst trädde i kraft den 1 januari 1998. Tidigare reglerades frågor om färdtjänst i Socialtjänstlagen (SoL). Då betraktades färdtjänst som en form av bistånd som gavs för att människor skulle uppnå en skälig levnadsnivå. Man såg till personens hela livssituation. Färdtjänst skulle bli en vara ett sätt att minska funktionshindrade personers ensamhet och isolering.
- Sådana sociala hänsyn tas inte i den nya färdtjänstlagen. Idag sägs istället att färdtjänst skall vara en del av kollektivtrafiken och inte en form av bistånd.

- 14 § Trots sekretess får en tillståndsgivare lämna ut uppgifter
- om enskildas personliga förhållanden till en
- beställningscentral för transporter eller en trafikutövare, om
- uppgifterna behövs för att anordna transport som avses i denna lag.

Du kan få färdtjänst om du på grund av en bestående eller långvarig funktionsnedsättning har stora svårigheter att förflytta dig eller åka med allmänna kommunikationsmedel.

Funktionsnedsättningen ska bestå i mer än tre månader.

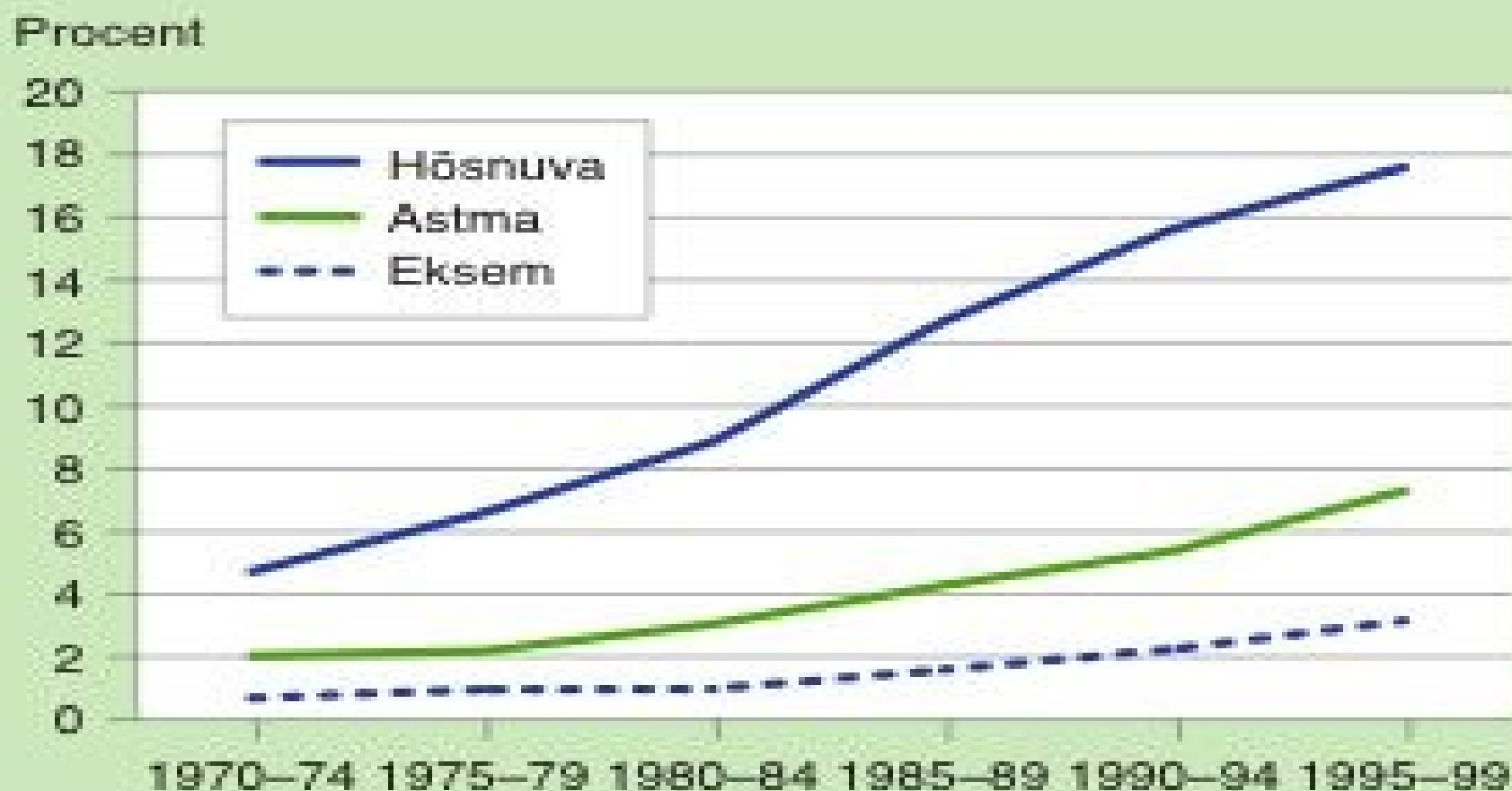
Folkhälsan i Sverige 2016

Årlig rapportering

En positiv utveckling överlag de senaste åren, mot en bättre hälsa i befolkningen, mer hälsosamma levnadsvanor och högre medellivslängd. Men de skillnader som finns mellan olika grupper i befolkningen är i vissa fall ökande.

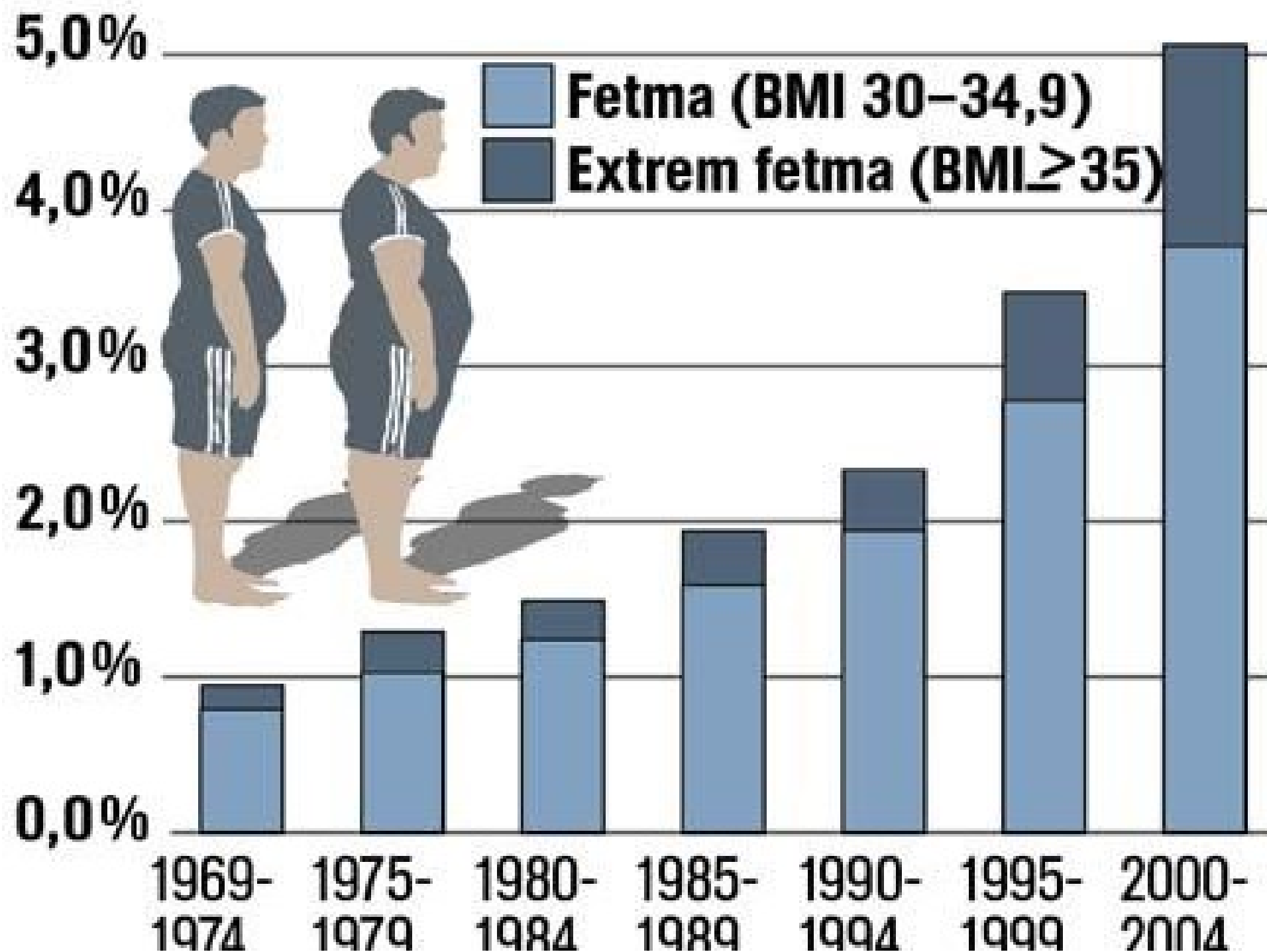
Den psykiska ohälsan ökar bland yngre, särskilt bland kvinnor. För äldre minskar samtidigt den psykiska ohälsan

- Vi blir friskare - längre livstid
- Vi blir sjukare - mer allergi,
diabetes och psykisk sjukdom

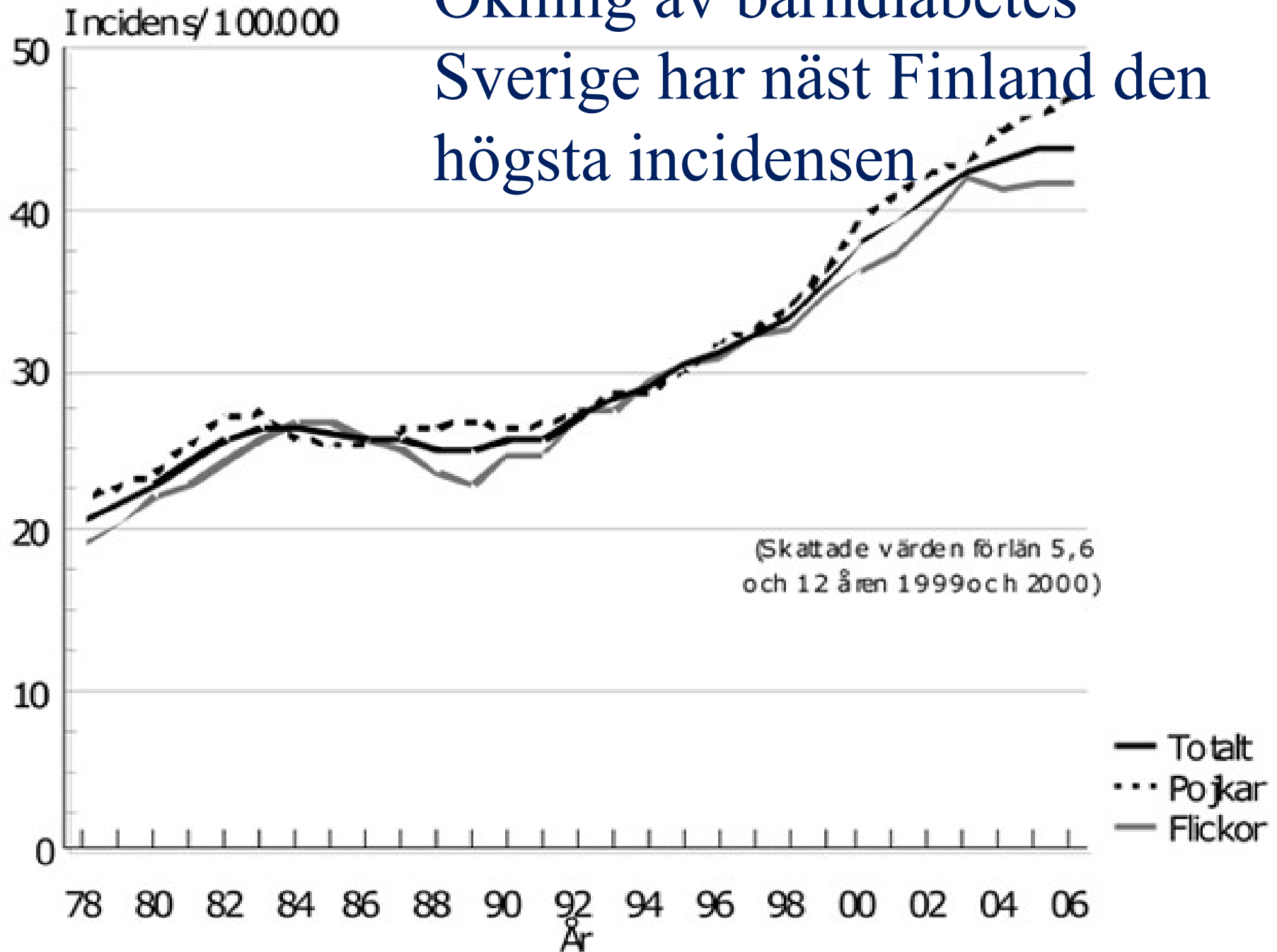
Figur 5:62. Andelen med allergisjukdomar i form av hösnuva, astma eller eksem hos 18-åriga män efter mönstringsår, baserat på femårsperioder från 1970 till 1999.

Källa: Värnpliktsregistret, Pliktverket.

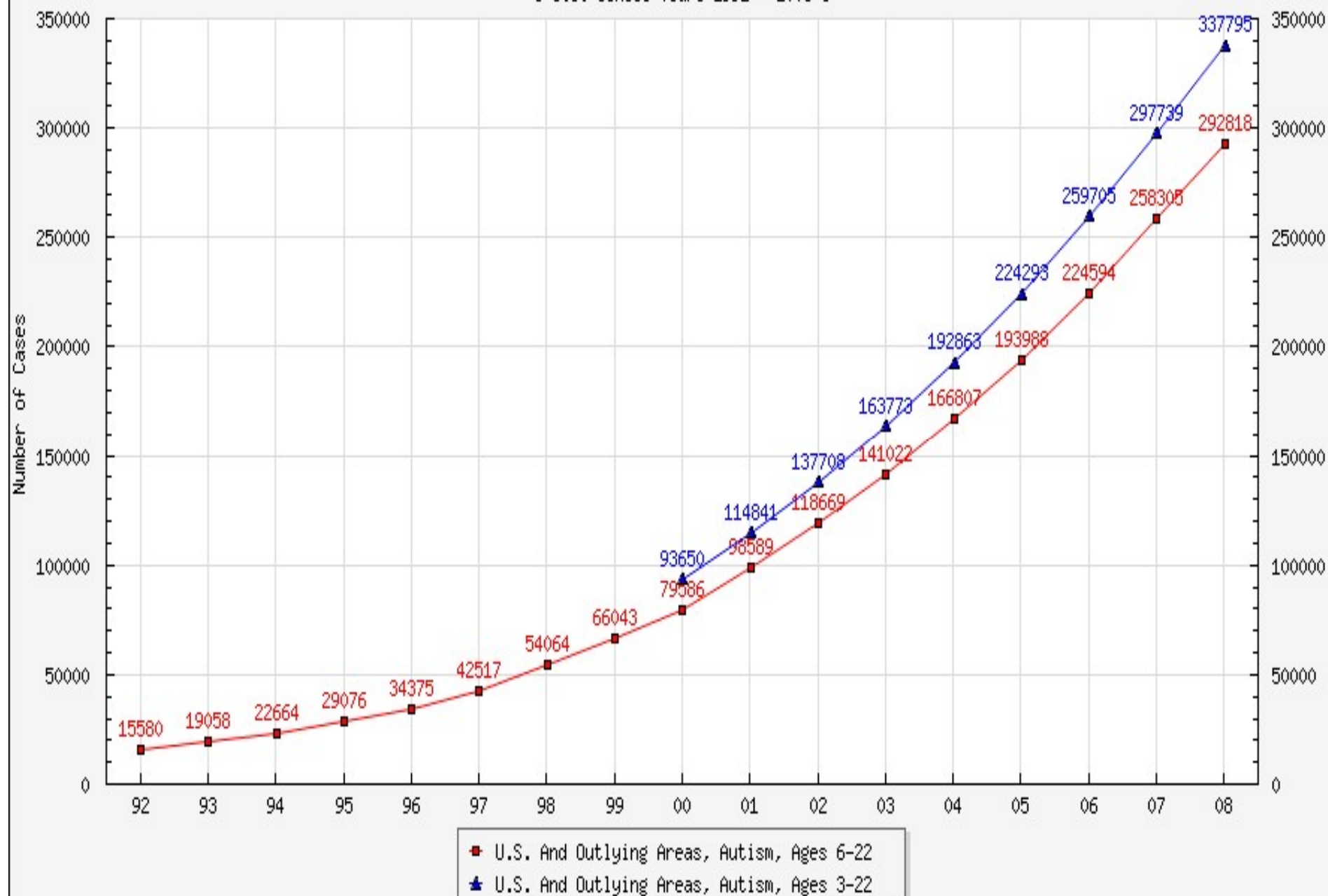
Ökning av barndiabetes

Sverige har näst Finland den högsta incidensen

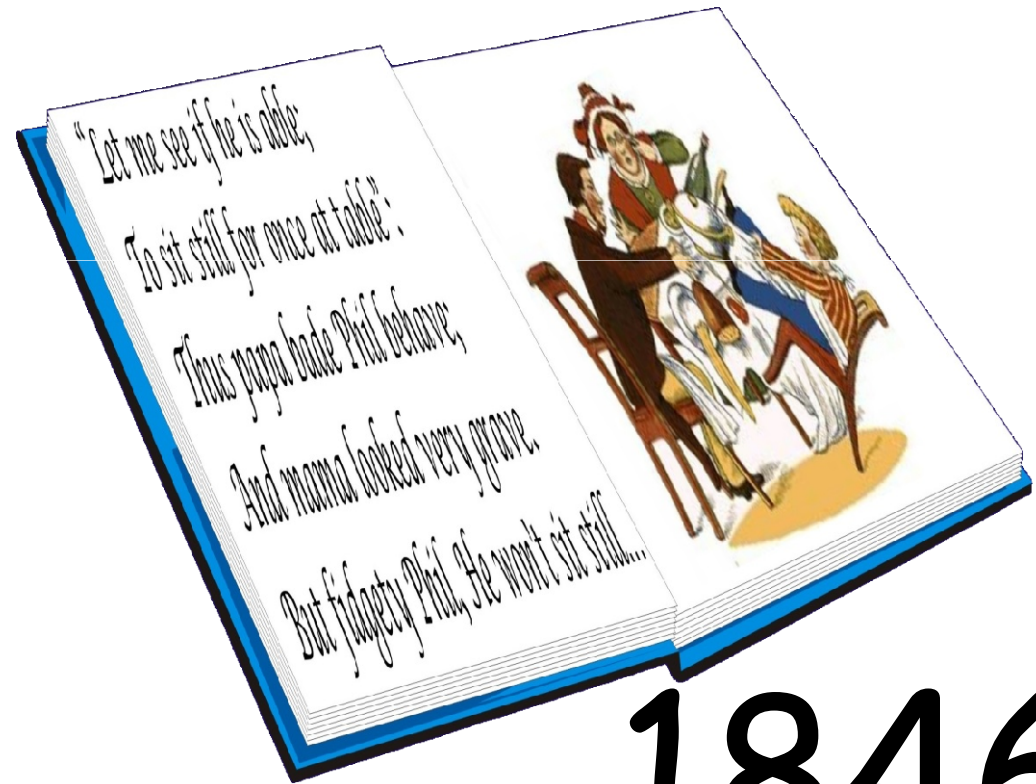
Number of Cases

[U.S. School Years 1992 - 2008]

Kunskap Förståelse

Strulpetter

1846

Neuropsykiatriska funktionshinder

Sista tabut

Lätt att moralisera

	Andel (%)	Antal
Allergisk snuva	8,7	124
Eksem	7,8	114
Astma	6,8	99
Mag- och tarmbesvär	5,4	74
Synskada	3,7	47
Övervikt	2,6	35
Talfel	2,2	30
MDB/damp/adhd*	2,1	26
Psykiska besvär	1,8	22
Hörselskada	0,8	10
Rörelsehinder	0,6	11
Epilepsi	0,2	5
Diabetes	0,1	4

2 miljoner barn

2-3%
behöver omfattande insatser

Specialiserad nivå

20-30 %
behöver särskilt stöd
i skolan, av första linjens
hälso- och sjukvård, socialtjänst

Första linjen nivå

Alla behöver en bra skola,
bra föräldrar och uppväxtvillkor

Generell nivå

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Ingen diagnos fodrar automatiskt färdtjänst

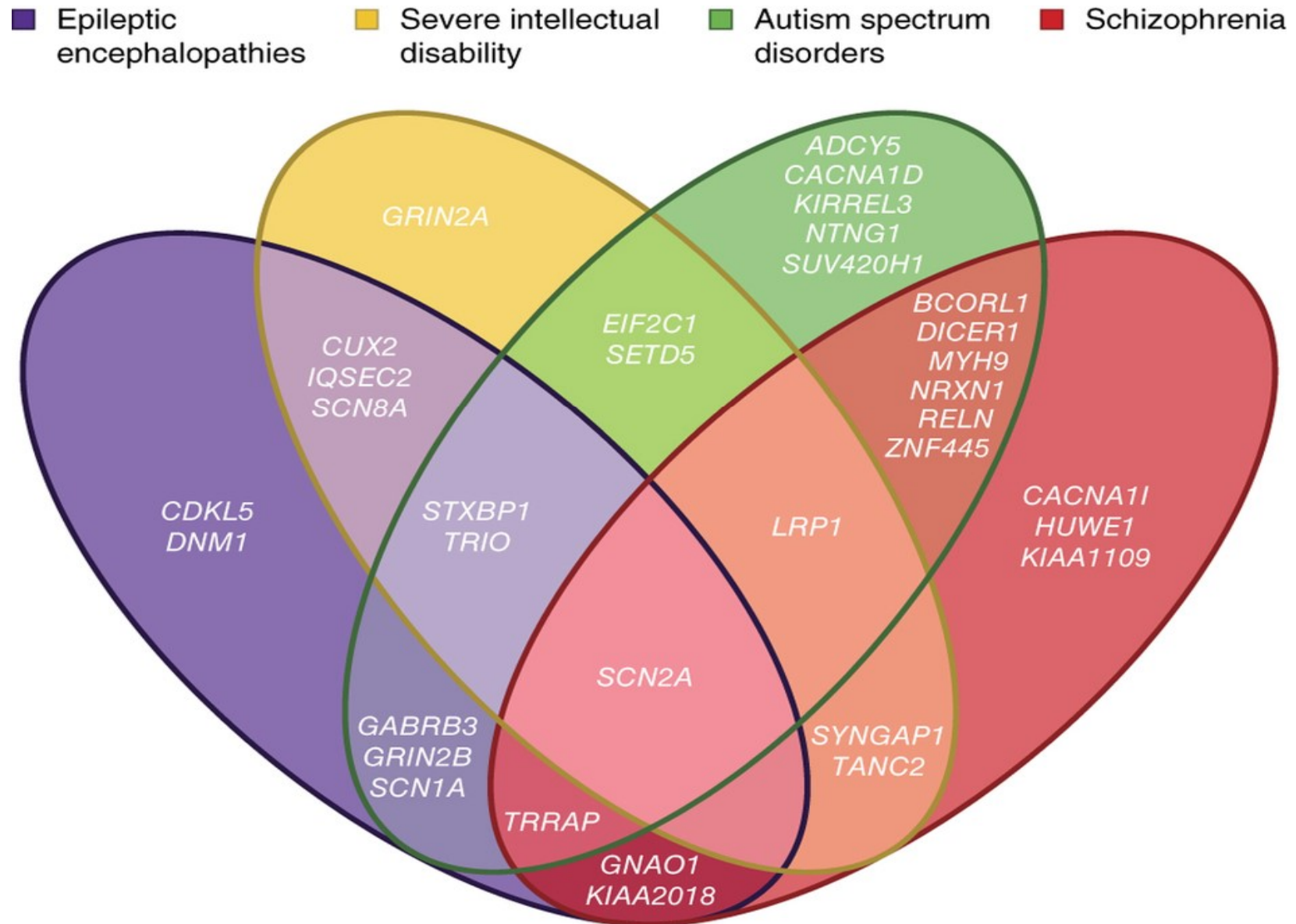
- ADHD
- Autism
- Utvecklingstörning
- OCD/Tvångssyndrom Tourette
- Ångestsyndrom/ Depression
- Schizofreni
- Bipolär sjukdom

A horizontal bar with a smooth color gradient from dark purple on the left to bright red on the right, passing through blue, cyan, green, and yellow.

Svårighetsgrad

Spektrum

Ofta samsjuklighet

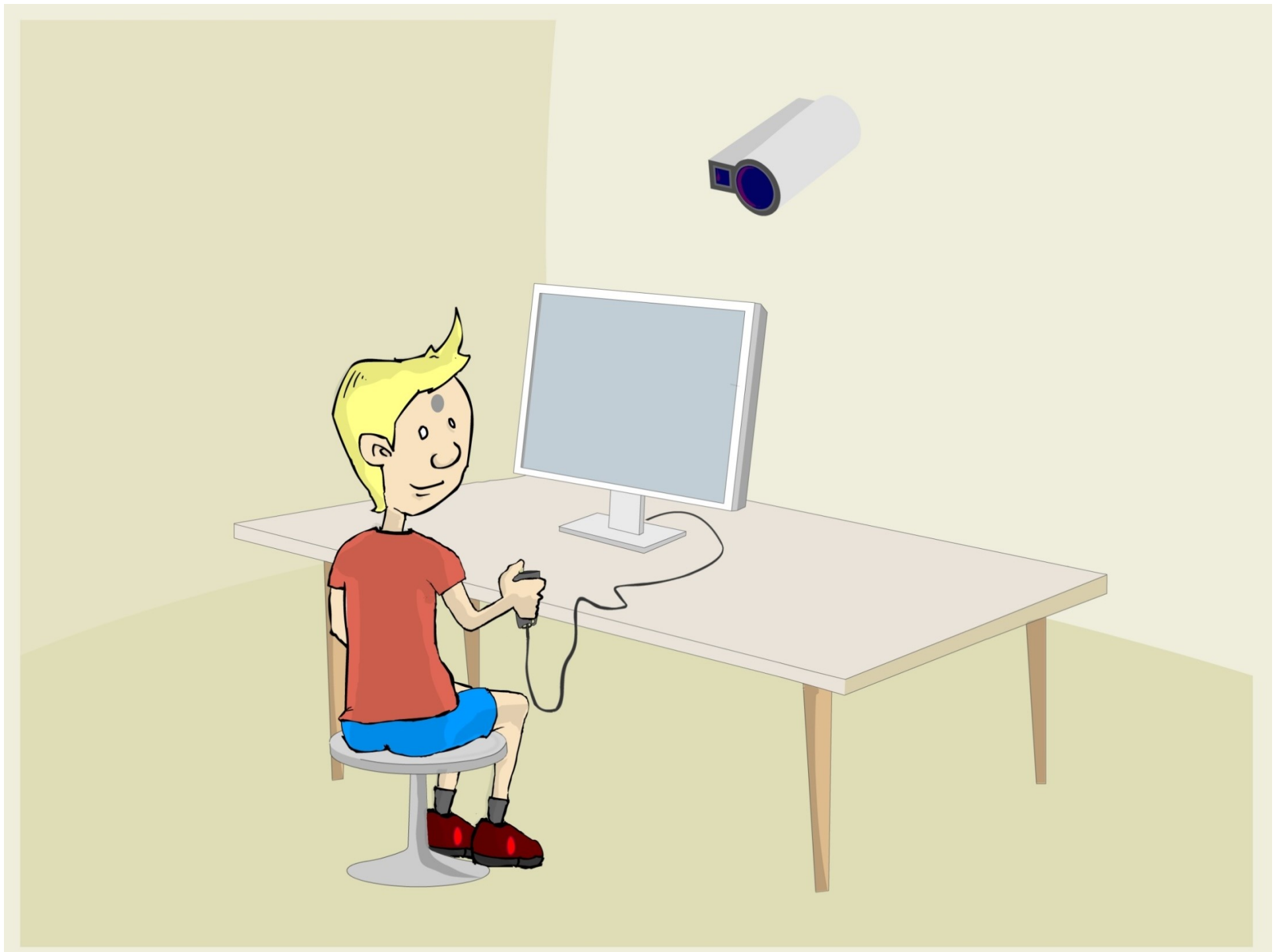

Bättre behandlingsmetoder

Epilepsimedicin

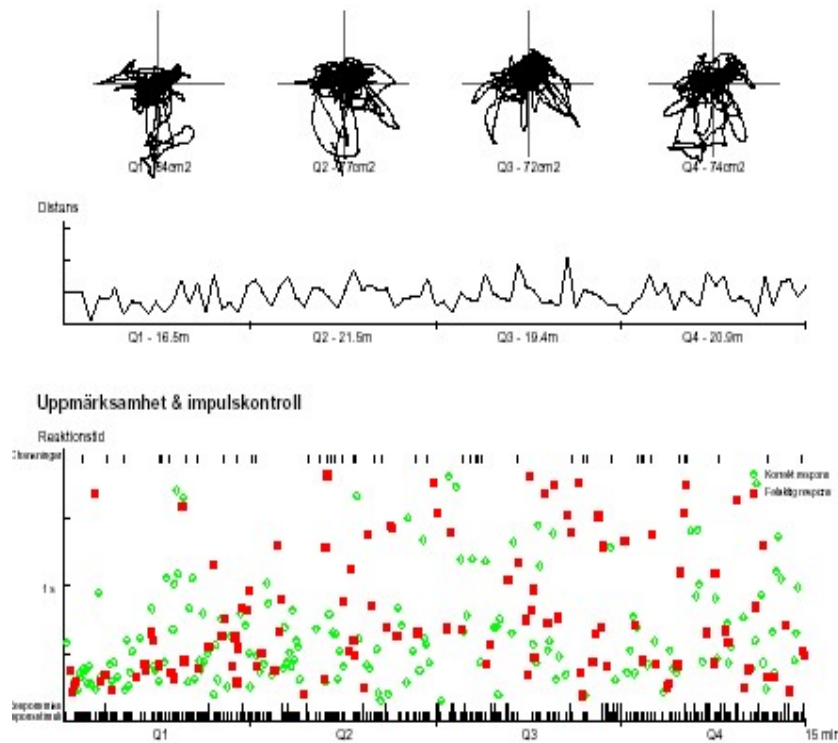
ADHD-medicin

Exempel på god effekt

Utan medicin

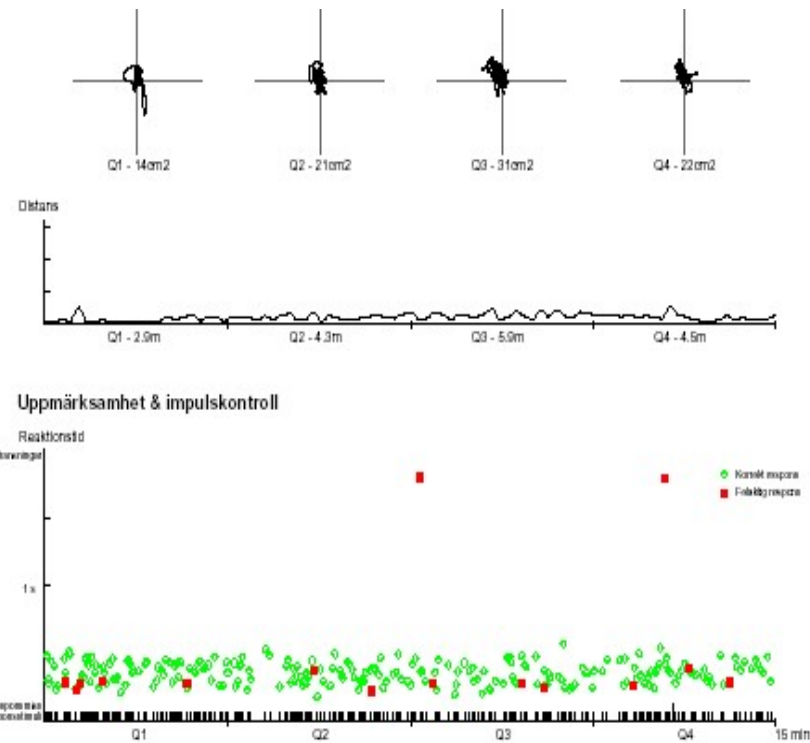
Aktivitetsreglering

	Resultat	-3	0	+3	G-poäng	Percentil
Distans:	78.4 m				>5	99
Rörelsearea:	240 cm ²				4.7	99
Mikrorörelser:	28600				3.5	99
Stillasittande:	31 ms				-2.6	1
Komplexitet:	1.281				-1.8	4

Uppmärksamhetsreglering & impulskontroll

	Resultat	-3	0	+3	G-poäng	Percentil
Responsmissar:	17.3 %				1.9	97
Responsfel:	50.7 %				2.2	99
Precision:	56.2 %				-2.9	1
Dubbeltryck:	10.7 %				1.8	97
Reaktionstid:	627 ms				2.7	99
Variation:	375 ms				>5	99
Norm.Variation:	60 %				3.6	99
Chansningar:	9.8 %				2.8	99

Metylfenidat 20mg

Aktivitetsreglering

	Resultat	-3	0	+3	G-poäng	Percentil
Distans:	17.6 m				1.0	83
Rörelsearea:	55 cm ²				0.4	66
Mikrorörelser:	11700				1.0	85
Stillasittande:	77 ms				-1.0	17
Komplexitet:	1.332				-0.8	20

Uppmärksamhetsreglering & impulskontroll

	Resultat	-3	0	+3	G-poäng	Percentil
Responsmissar:	0.4 %				-1.6	6
Responsfel:	6.7 %				-0.7	25
Precision:	96.4 %				1.1	87
Dubbeltryck:	0.4 %				-0.2	43
Reaktionstid:	361 ms				-1.4	8
Variation:	78 ms				-2.5	1
Norm.Variation:	22 %				-1.4	8
Chansningar:	0.0 %				-1.6	7

Autism

Tidig upptäckt

Aspergers syndrom – Vad är det ?

Läsa känslor

a

b

Svårt att klara vardagsstress

Elev med AST

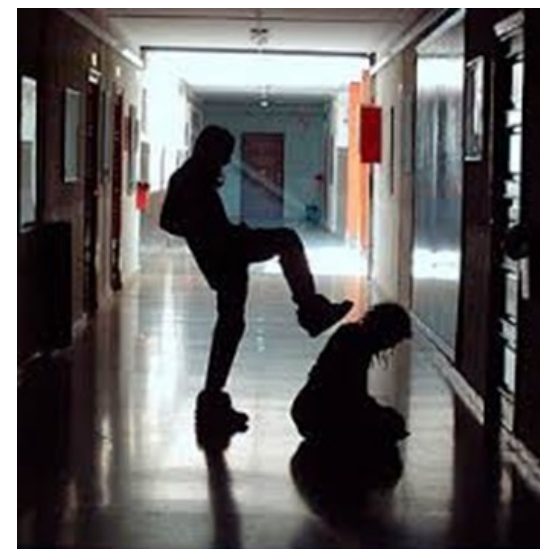

Elev utan AST

Måste lära sig socialt samspel

Lätta att mobba

Självskada

Extra stort behov av tydlighet,
förberedelse, struktur

OCD/Tvångssyndrom

Kontroll för att undvika smitta och fara

Tourettes syndrom

Rörelsetics och ljudtics

6 %

0,6%

Ångest/depression

- Separationsångest
- Enkla fobier(spindlar,buss,hiss)
- Panikångest
- Social fobi

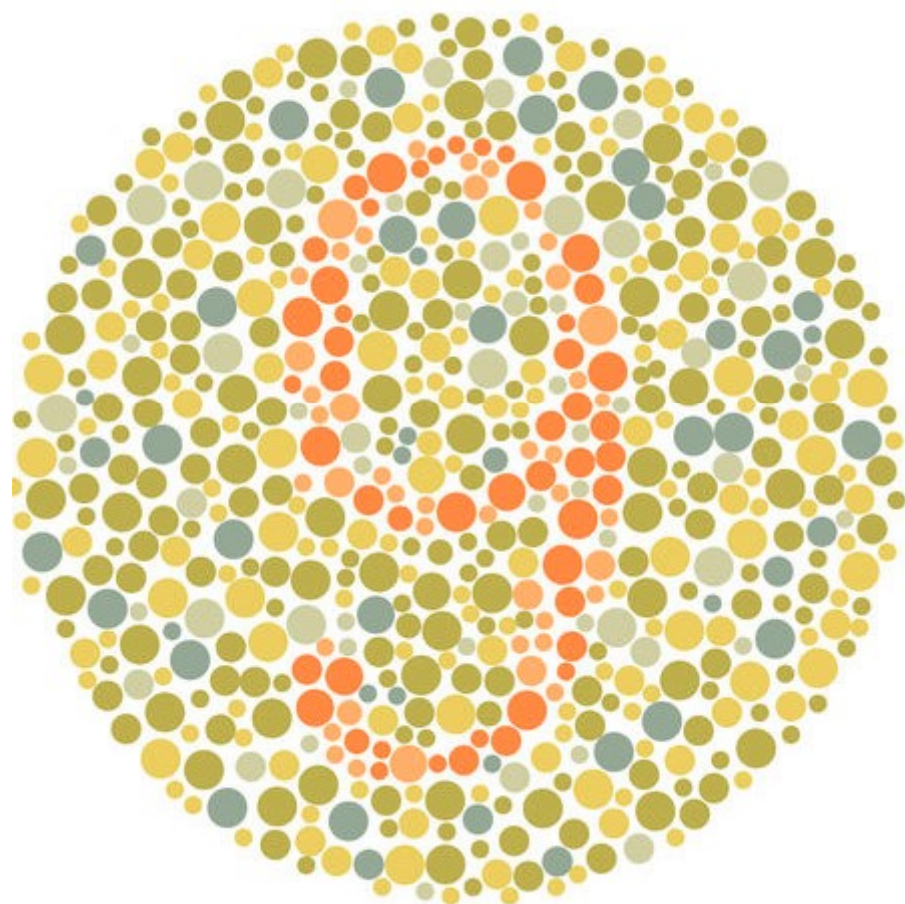

Schizofreni Bipolär sjukdom

Överkänslighet för starka känslor

**Många viktiga problem som försvårar att
resa kollektivt beskrivs inte med diagnoser**
Automatiserad motorik

Tidsuppfattning

Rumsuppfattning

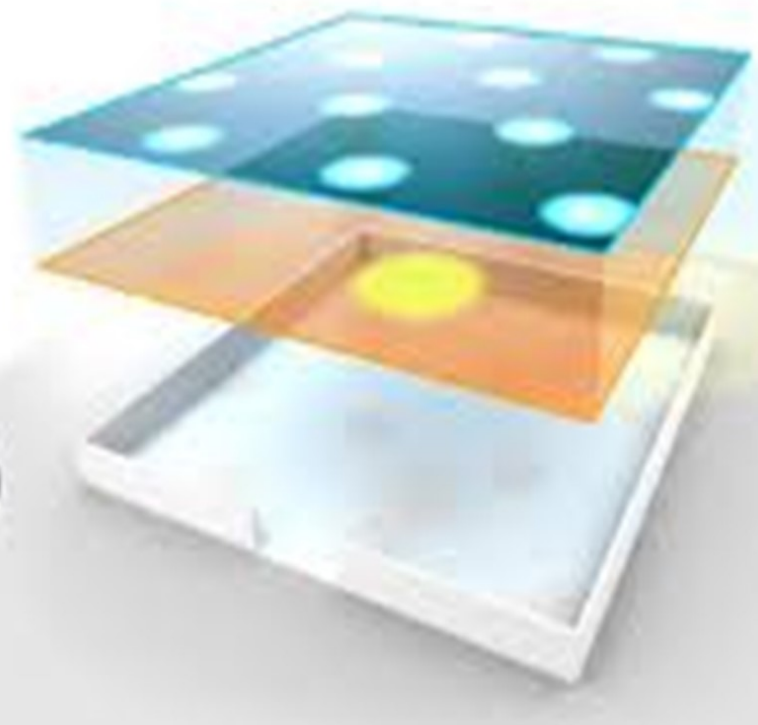

The Nobel Prize

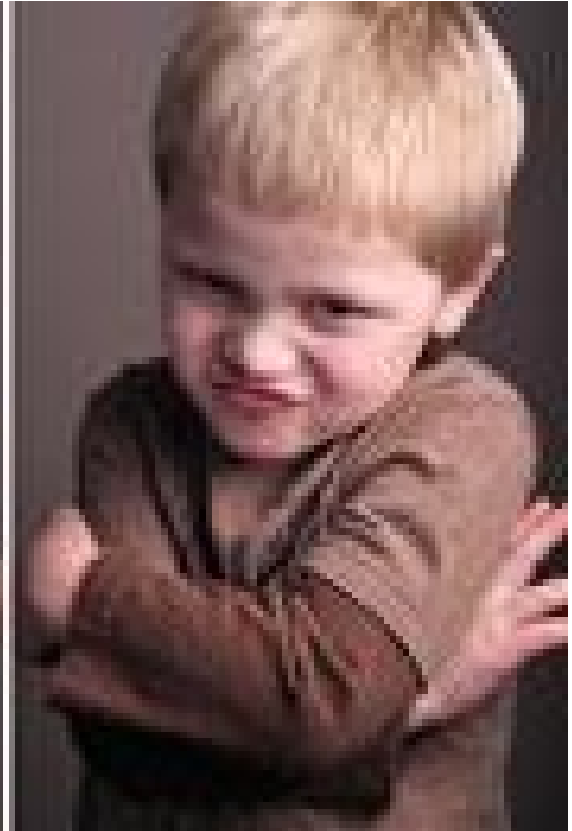
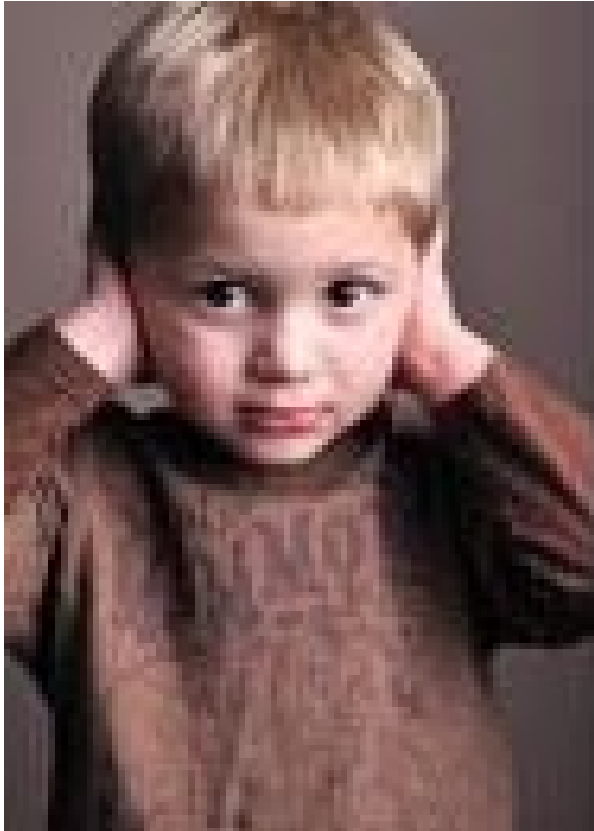
Physiology or Medicine 2014

for discoveries of cells that constitute
a positioning system in the brain

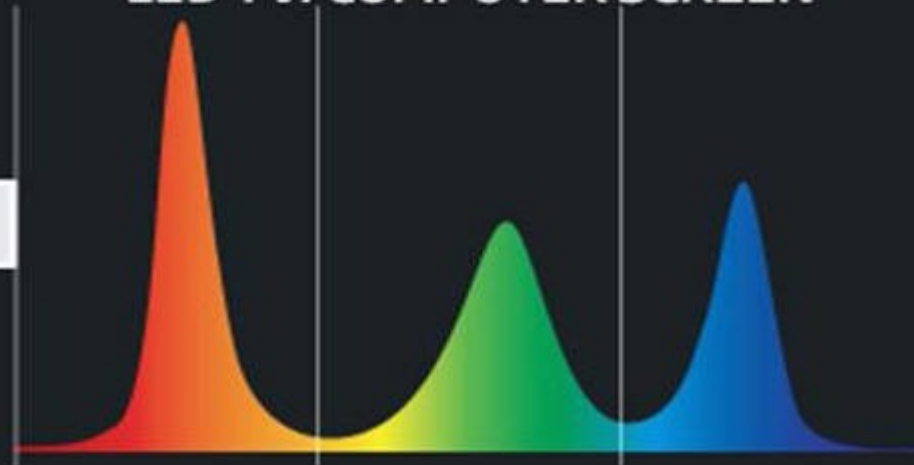
Sensorisk överkänslighet

Hemmasittare

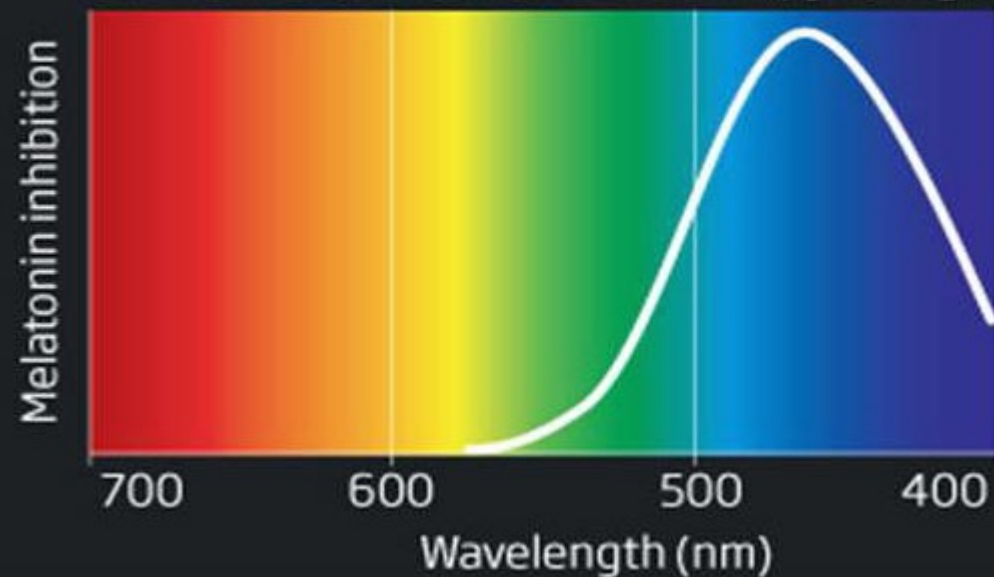

LED TV/COMPUTER SCREEN

EFFECT ON MELATONIN

Blue light has the greatest power to switch off the production of melatonin, the hormone that makes us sleepy at night

Bussresan kan bidra

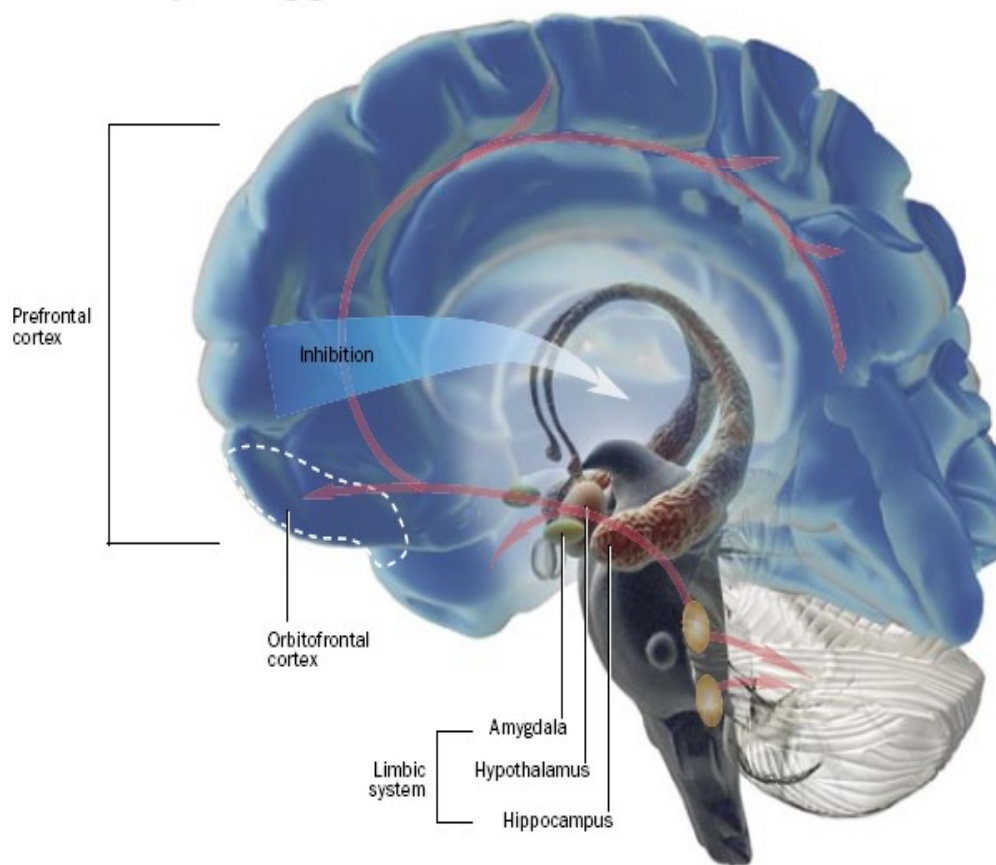

Förtvivlad, arg, utan blodsocker, utan sömn

Pannloben fungerar inte, minnesfunktioner fungerar inte

Anatomy of Aggression

Bemötande

- Affekter smittar
- Dämpa känslouttrycken
- Undvik dominerande ögonkontakt
- Prata lugnt utan att höja rösten
- Få personen att tänka på annat, avleda
- Backa
- Smitta med ditt lugn
- Vänta, undvik beröring

Behov av färdtjänst för psykiska funktionsnedsättningar handlar oftast om problem inom flera diagnosgrupper.

Samordnad individuell plan (SIP)

Samordning och arbetsfördelning mellan
Elevvård, habilitering, BUP och socialtjänst

Tack för uppmärksamheten!